

Sygn. akt III CSK 306/15

POSTANOWIENIE

Dnia 15 grudnia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogumiła Ustjanicz

w sprawie z wniosku Skarbu Państwa - Lasów Państwowych
Nadleśnictwa P.
przy uczestnictwie A. S., P. S., A. M., P. S., J. C., J. M., C. S. S. R., H. D., D. R., M.
P., M. M., J. C. C. J.
oraz nieznaney z miejsca pobytu A. z M .P .
o zasiedzenie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 15 grudnia 2015 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestnika A. M.
od postanowienia Sądu Okręgowego w Nowym Sączu
z dnia 4 lutego 2015 r., sygn. akt III Ca 620/14,

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) zasądza od uczestnika A. M. na rzecz Skarbu Państwa -
Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa kwotę 900 zł
(dziewięćset) tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy w Nowym Sączu oddalił apelację uczestników A. M., J. C. i A. z M. P. od postanowienia Sądu Rejonowego w Nowym Sączu z dnia 1 sierpnia 2014 r., którym stwierdzone zostało nabycie przez wnioskodawcę własności opisanych nieruchomości, obejmujących działki oznaczone numerami: [...]6, [...]7, [...]8, [...]9, [...]0, i [...]1 położone w W. w drodze zasiedzenia, z dniem 1 września 2010 r.

Uczestnik A. M. w skardze kasacyjnej powołał obie podstawy przewidziane w art. 398³ § 1 k.p.c., a we wniosku o przyjęcie tej skargi do rozpoznania wskazał przyczyny objęte art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. Występowanie istotnego zagadnienia prawnego połączył z koniecznością udzielenia odpowiedzi na sformułowane pytania: „czy datę wejścia w życie ustawy powołującej Naczelny Sąd Administracyjny należy uznać za kończącą istnienie stanu porównywalnego do siły wyższej (w rozumieniu art. 121 pkt 4 k.c.), spowodowanego funkcjonowaniem państwa komunistycznego w kontekście rozpoczęcia biegu terminu zasiedzenia nieruchomości przez Skarb Państwa będący w złej wierze; czy wejście w życie ustawy powołującej Naczelny Sąd Administracyjny może spowodować uchylenie stanu porównywalnego do siły wyższej (w rozumieniu art. 121 pkt 4 k.c.) w sytuacji, gdy możliwość poddania sprawy pod rozstrzygnięcie przez sąd administracyjny wymagała podjęcia przez uczestnika działań, które skutkowałyby wydaniem wobec niego niekorzystnej decyzji”. Na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej wskazuje rażące naruszenie przez Sąd Okręgowy przepisów prawa materialnego i postępowania zwłaszcza, że w sprawie nie doszło do wydania decyzji administracyjnej. Sprzeczne z zasadami logiki jest założenie, że samo powstanie Naczelnego Sądu Administracyjnego zmieniało w znaczny sposób praktykę orzeczniczą sądów i uwalniało je od wpływów komunistycznych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna ukształtowana została jako nadzwyczajny środek prawny służący od prawomocnych orzeczeń, którego celem jest ochrona interesu publicznego polegającego na ujednoliceniu orzecznictwa sądów i rozwoju judykatury. Założenie to może być zrealizowane jedynie poprzez powołanie

i uzasadnienie istnienia co najmniej jednej z przesłanek wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Nie jest rolą Sądu Najwyższego, nie będącego trzecią instancją sądową, korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej sprawie, nawet gdyby w rzeczywistości miały one miejsce.

Powołanie przyczyny objętej art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. wymaga przedstawienia tego zagadnienia prawnego z powołaniem konkretnych przepisów prawa, wykazania, że jest istotne, nowe, poważne i nierozwiązane dotąd w orzecznictwie sądowym, a wyjaśnienie go ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia sprawy skarżącego, ale także innych podobnych spraw (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 9 maja 2006 r., V CSK 75/06, niepubl.; z dnia 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08, niepubl.; z dnia 26 czerwca 2008 r. niepubl.; z dnia 26 stycznia 2012 r., I PK 124/11, niepubl.). Ponadto zagadnienie powinno być sformułowane w sposób ogólny i abstrakcyjny, umożliwiający Sądowi Najwyższemu udzielenie odpowiedzi uniwersalnej, nie sprowadzającej się do samej subsumcji i rozstrzygnięcia sporu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 stycznia 2012 r., I PK 124/11, niepubl.). Przedstawione przez skarżącego pytania i ich uzasadnienie nie motywują występowania istotnego, nowego i nierozwiązanego dotychczas w orzecznictwie zagadnienia prawnego. Określenie rozpoczęcia biegu terminu zasiedzenia, także w odniesieniu do działek będących przedmiotem żądania wnioskodawcy, zostało wyjaśnione w orzecznictwie sądowym, które powołał Sąd Okręgowy w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia i podzielił przedstawione w nich stanowiska oraz motywy ich podjęcia. Przedmiotem licznych wypowiedzi Sądu Najwyższego była także kwestia niemożności uzyskania ochrony prawnej przez właścicieli przejętych nieruchomości z przyczyn politycznych, z zastrzeżeniem obowiązku skonkretyzowania i wykazania zaistnienia takiej sytuacji oraz czasu jej trwania. Sąd Okręgowy, z powołaniem na te orzeczenia, odniósł się również do tych zarzutów uczestników. Skarżący nie przedstawił argumentów przemawiających za nietrafnością poglądów wypracowanych w orzecznictwie i koniecznością ich zmiany. Kwestionowanie ich oparte na założeniu, że także po wejściu

w życie ustawy powołującej Naczelny Sąd Administracyjny nie mogli liczyć na uzyskanie korzystnej decyzji, nie uwzględnia tak okoliczności sprawy, jak i oceny prawnej wniosku dokonanej przez Sąd Okręgowy. Nie było podstaw do uznania, że uprawdopodobnione zostało występowanie rzeczywistego zagadnienia prawnego.

Oczywista zasadność skargi kasacyjnej w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., to zasadność widoczna od razu, bez konieczności dokonywania pogłębionej analizy wywodów zamieszczonych w skardze, wskazująca, że zaskarżone orzeczenie nie powinno się ostać. Doszło bowiem do kwalifikowanego, czyli oczywistego naruszenia prawa, którego skutkiem było wydanie przez Sąd drugiej instancji orzeczenia oczywiście wadliwego (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49; z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, niepubl.; z dnia 23 listopada 2010 r., III UK 10/11, niepubl.). Na takie rozumienie powołanej przyczyny nie wskazuje żądanie skarżącego, w ramach którego został przedstawiony problem objęty także zagadnieniem prawnym. Podkreślenia wymaga, że wzajemnie wyłączają się przyczyny określone w art. 398⁹ § 1 pkt 1 oraz w pkt 4 k.p.c., dotyczące tej samej materii. Analiza wniosku, powołanej przyczyny i jej uzasadnienia na tle dopuszczalnych podstaw skargi kasacyjnej oraz motywów zaskarżonego postanowienia nie wskazują na racje prowadzące do oceny, iż kwestionowane orzeczenie stanowi konsekwencję jaskrawych błędów w zakresie wykładni prawa, jak też, że zachodzi potrzeba rozpoznania skargi kasacyjnej.

W postępowaniu przed Sądem drugiej instancji nie doszło do nieważności postępowania, której przyczyny Sąd Najwyższy bierze pod rozwagę z urzędu w granicach zaskarżenia (art. 398¹³ § 1 k.p.c.).

Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Orzeczenie o kosztach postępowania kasacyjnego wynika z zasady przewidzianej w art. 520 § 3 w związku z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.

